

Ἀρμενία.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδὲ φυλλάδ. 198. σελ. 139.)

—οοο—

Ἐλεγον πρὸ ολίγου ὅτι ὁ συναγελασμός τῶν γυναικῶν, τὰς ὁποίας πανταχόθεν συλλέγουσιν οἱ Ὀθωμανοί, δὲν ἀποτελεῖ ἐθνικὸν χαρακτήρα. Καὶ τινόντι, ὁ παικίλος σὺτός κέντρων ἀντί, κατὰ τὰς φυσιολογικὰς θεωρίας τὰς ἀξιούσας ὅτι ἡ σύγκρασις τῶν διαφόρων φυλῶν εἶναι ὁ δραστικώτερος τῶν προαγωγῶν τῆς κοινωνικῆς προόδου, νὰ ἀναπτύξη φυσικῶς τε καὶ ἠθικῶς τὴν Ὀθωμανικὴν φυλὴν, ἐδημιούργησεν ἐξ ἐναντίας νέον τινὰ χαρακτήρα, ἀξιοσημεῖωτον μὲν ἐνίοτε, ἂν θέλετε διὰ τὸ κάλλος τοῦ προσώπου, ἀλλ' ἀξιοσημεῖωτον ἐπίσης καὶ διὰ τὸ ὁσμωρρον τοῦ σώματος καὶ τὸ ἀμβλὺ τοῦ νοῦς. Αἱ Ὀθωμανίδες τῶν χαρεμίων ἔχουσι μὲν, ὡς βλέπετε εἰς τὸ στελλόμενον ἀπεικόνισμα, χαρακτήρας προσώπου εὐρύθμους καὶ ὀρθαλμούς μέλανας καὶ στόμα ἀνάλογον, ἀλλὰ τὸ ἦθος, ἡ ἐκφρασις ἐν γένει, ὡς λέγετε σήμερον, ἐξελέγχει ἡλιθιότητα καὶ κλίσεις κτηνώδεις.

Οἱ ἐκθειασταὶ τοῦ κάλλους αὐτῶν ἔπρεπε νὰ

τὰς ἰδῶσιν ἐντὸς τῶν οἰκιῶν, ὅταν δὲν φορῶσι τοὺς φερρεντζέδες καὶ τὰ γιασμάκια καὶ τὰ μέστια τῶν, μὲ τὰ σαλβάρια καὶ τὰ ἀντεριά καὶ τοὺς γυμνοὺς πόδας τῶν, καὶ τότε νὰ εἰπωσι τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τῆς ὠραιότητος τὴν ὁποίαν τόσῳ θαυμάζουσι. Τὸ κάλλος, κατ' ἐμέ, δὲν συγκροτεῖται ἐκ μόνων τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς κομψότητος τοῦ σώματος, καὶ ἐκ τοῦ ἦθους, καὶ ἐκ τῶν προτερημάτων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὀνομάζομεν χάριν, ὠραιότεραν καὶ αὐτῆς τῆς ὠραιότητος, ὡς ἔλεγεν ὁ Γάλλος ποιητής « La grâce plus belle encore que la beauté. » Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἐὰν αἱ κάτοικοι τῶν χαρεμίων ἔχουσι τὸ πρῶτον, στεροῦνται ὅμως ἐξ ὁλοκλήρου καὶ τοῦ δευτέρου καὶ ὅλων τῶν ἄλλων.

Περὶ τοῦ κάλλους τῶν Γραικίδων νομίζω πάντα περιττὸν νὰ ὁμιλήσω· διότι, τῇ ὁμολογίᾳ ἐκείνων ἐκ τῶν Εὐρωπαϊῶν οἱ ὅποιοι ψέγουσιν ἐκ συστήματος πάντα τὰ Ἑλληνικά, ἡ beauté grecque περιέσωσε τὸν ἀρχαῖον ἀπαράμιλλον τύπον τῆς.

Τῶν Ἀρμενίων τὸ κάλλος εἶναι ὡσαύτως ἀδιαφιλονείκητον· διότι καὶ οἱ χαρακτήρες τοῦ προσώπου εἶναι ἐν γένει εὐρυθμοὶ καὶ ἡ ἐκφρασις πνευματώδης καὶ ἡ φυσιογνωμία ἐλκυστικὴ ἀλλὰ τοσοῦτος

Ἰουδαία.

παχύνουσι τὸ σῶμα αὐτῶν, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ πολλά-
κις καταντῶσιν ἀηδεῖς

Αἱ Ἰουδαῖαι ἔχουσι καθαρὸν δέριμα καὶ ὄψιν δια-
φανῇ καὶ ἀνθηρὰν· θὰ ᾔσαν δὲ ὠραῖαι, ἐάν δὲν ἐ-
χνοῦδιζον τὰς ὀρρῦς των καθιστῶσαι αὐτάς ὡς διὰ τὸ θρόνος, δὲν μὲ ἐνοήσατε. Σκοπὸς μου δὲν
λεπτὸν γαῖτάνιον, καὶ ἐάν τὸ ἀλλόκοτον ἐνδύμᾳ εἶναι νὰ ἐξελέγξω τὸ ψεῦδος τοῦ δόγματος τούτου,
των εἰς τὸ ὅποιον προσαρτῶσιν ἀδιακρίτως ὅπου ἀλλὰ τὴν ἀξιοκατάκριτον εὐκολίαν μεθ' ἧς οἱ ἐξ-
τύχει ἀδάμαντας, ἀλύτεις χρυσᾶς καὶ ἄλλα κο-
σμήματα δὲν διέστρεψε κατὰ κράτος τὸ σῶμά των.

Ἀλλὰ, τί κυρίως συνετέλεσεν εἰς τὴν μὀρφωσιν
καὶ τὴν παγκόσμιον διάδοσιν τῆς ιδέης ὅτι αἱ Ὀ-
θωμανίδες εἶναι αἱ ὠρσιότεραι τῶν γυναικῶν;
Πλὴν τῆς συνηθείας τοῦ ν' ἀντιγράψῃ ὁ εἰς τὸν ἄλ-

λον, ὡς ἔλεγον κατ' ἀρχάς, συνετέλεσε δραστηριώ-
τατα εἰς τοῦτο, κατ' ἐμέ, ἡ συγκάλυψις τοῦ προσ-
ώπου τῶν γυναικῶν τούτων. Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ
τὸ μυστήριον· φαντάζεται καὶ ἀποδίδει κάλλη εἰς
τὰ ἀφανῆ πρόσωπα, διότι, φιλαυτός ὢν, δὲν ἔχει
πῶς ἄλλως νὰ δικαιολογήσῃ τὴν καταφλέγουσαν
αὐτὸν ἀκάθεκτον περιέργειαν τοῦ νὰ ἴδῃ ὅ,τι
κρύπτεται. Οἱ ἄνδρες μάλιστα ἔχουσιν ἀνεξήγητον
τάσιν εἰς τοῦτο· οὐδὲ κἂν ἐνᾷ ἐγνώρισκα, ἀφ' οὗτος δῶρας, συνετέλεσεν οὐ σμικρὸν εἰς τὸ νὰ σᾶς πρὸς
πρὸ πολλῶν ἐτῶν κατοικῶ ἐνταῦθα, ὅστις νὰ μὴ καλέσω νὰ δημοσιεύσῃ τὴν παρούσαν, πιστεύ-
δοξάζῃ ὡς ὠραιότερας καὶ τῆς Ἑλένης τοῦ Με-
νελάου ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς φορούσας ριασμᾶνα.

Ἐάν μ' ἐρωτήσατε, κύριε, ποῖον τὸ ὄφελος ἐάν
ἀπέδειξα ὅτι ἐσφαλμένον εἶναι τὸ πρὸ πολλοῦ πρε-
σβευσόμενον δόγμα περὶ τοῦ κάλλους τῶν Ὀθωμα-
νίδων, θὰ σᾶς ἀποκριθῶ ὅτι, καὶ ζῆτῶ συγχώρησιν
δὲν μὲ ἐνοήσατε. Σκοπὸς μου δὲν
ἀλλὰ τὴν ἀξιοκατάκριτον εὐκολίαν μεθ' ἧς οἱ ἐξ-
νοὶ πρὸ πάντων παρεδέχονται καὶ γράφουσιν ὅ,τι
καταβῇ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. Ἐκ τούτου συμ-
περαίνετε πόσον ἀκριβεῖς εἶναι αἱ ἄλλαι περι-
γραφαὶ των, καὶ μάλιστα αἱ περὶ τῆς Ἀνατολῆς,
τῆς ὁποίας οὔτε τὴν γλῶσσαν γινώσκουσιν, οὔτε
τὰ ἥθη ἐννοοῦσιν.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ὑπάρχει, κύριε, τὸ ὅποιον
μὲ παρεκίνησε νὰ γράψω τὴν παρούσαν· ἐάν δὲν
ἤμην ἐκ τοῦ φύλου ἐκείνου τὸ ὅποιον ὑμεῖς οἱ
ἄνδρες λατρεύετε, καὶ τοὶ αἰωνίως συγκορραντοῦν-
τες, θὰ τὸ ἀπεσιώπων ἄλλ' ἀφοῦ μᾶς ὀνομάζετε
κούφας καὶ ματχίας, δὲν θέλω νὰ κρύψω ὅτι καὶ
ἡ ματαιότης τοῦ νὰ μὲ κατατάξετε εἰς τὸ τέλος
τοῦ ἔτους μετὰ τῶν ἄλλων συντακτῶν τῆς Παρ-
οντες ἐν τούτῳ ὅτι εἶμαι

Ἐκ δεξιῶν. Σ. Κ.